VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży**
(nr 62)
z dnia 1 grudnia 2016 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 62)

1 grudnia 2016 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Rafała Grupińskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– rozpatrzenie wniosku i poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (druki nr 1032 i 1075).

W posiedzeniu udział wzięli: **Teresa Czerwińska** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska**, **Mariusz Pawełczyk** i **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Maria Iwaszkiewicz** i **Aleksandra Wolna-Bek** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę państwa, mamy kworum, więc zaczniemy. Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Witam panią Teresę Czerwińską – podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie wniosku i poprawek zgłoszonych w czasie drugiego czytania do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (druki nr 1032 i 1075).

Czy są uwagi do porządku? Nie słyszę. W takim razie przystępujemy do jego realizacji.

W pierwszej kolejności głosować będziemy nad wnioskiem o odrzucenie ustawy w całości. Proszę przedstawiciela wnioskodawców o krótkie uzasadnienie wniosku. Pani poseł, bardzo proszę.

Poseł Joanna Schmidt (N):

Tak. Dzień dobry. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, jako Nowoczesna, uzasadniając w czasie drugiego czytania wniosek o odrzucenie, przedstawiliśmy naszą argumentację. Powtórzę jeszcze raz, że zaproponowany w tej postaci projekt nie został skonsultowany ze środowiskiem akademickim. Są zmiany reguł gry de facto w trakcie roku akademickiego. W związku z tym uważamy, że projekt powinien przejść szerokie konsultacje ze środowiskiem i wrócić w kolejnym etapie do rozpatrywania, stąd nasz wniosek o odrzucenie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Głos za, głos przeciw. Bardzo proszę, panie profesorze.

Poseł Włodzimierz Bernacki (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, przede wszystkim wydaje mi się, że wniosek pani poseł jest bezzasadny chociażby z tego powodu, że dwa kluby – Nowoczesna oraz Kukiz'15 – zgłosiły poprawki. W związku z tym odrzucenie projektu na wstępie naszego procedowania pozbawia sensu to dzieło, które zostało przez te dwa kluby przygotowane. To po pierwsze.

Po drugie, co do uwagi, że dokonujemy zmian w trakcie roku akademickiego, chciałem przypomnieć, że od dawien dawna – od zawsze, praktycznie rzecz biorąc – rok budżetowy nie jest zbieżny z rokiem akademickim. Tak było, tak jest i tak zapewne będzie.

Po trzecie, rezygnacja z procedowania nad tym projektem doprowadzi do sytuacji takiej oto, że ponad 70 mln zł z dotacji projakościowej nie trafi do szkół wyższych.

Dlatego też wnioskuję o procedowanie nad poprawkami zgłoszonymi przez klub Nowoczesna oraz klub Kukiz'15. Dziękuję bardzo.

Poseł Joanna Schmidt (N):

Mogę się odnieść?

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Panie pośle, wykazał się pan dużą wyrozumiałością wobec opozycji w tej wypowiedzi.

Jeszcze głos za. Pani wnioskodawczyni za chwilę. Czy ktoś się zgłasza? W takim razie bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Joanna Schmidt (N):

Panie pośle, już rok trwa kadencja. Jestem nauczona doświadczeniem i zakładam, że ten wniosek zostanie odrzucony. W związku z tym, jeżeli moje założenie jest takie, że Prawo i Sprawiedliwość odrzuci ten wniosek, przystępuję do dalszej próby ratowania projektu i stąd moje propozycje kolejnych poprawek, tak więc to nie jest logiczne. W tym właśnie jest logika, że zakładam, że przekonałam z mównicy PiS, jeżeli jednak nie, to wskazuję na najważniejsze z punktu widzenia klubu Nowoczesna kwestie, które chcielibyśmy w tym projekcie ustawy zmienić.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. W sprawie odrzucenia projektu w całości nie pytam o zdanie rządu, bo wydaje mi się, że jest oczywiste. W takim razie głosujemy.

Kto jest za przyjęciem pierwszego, najdalej idącego wniosku o odrzucenie projektu ustawy w całości? Bardzo proszę, kto jest za? Kto jest przeciw temu wnioskowi? Kto się wstrzymał?

Proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

2 głosy za, 22 przeciw, 7 osób się wstrzymało.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisja odrzuciła powyższy wniosek.

W takim razie przystępujemy do omawiania poprawek.

Poprawka nr 1. Bardzo proszę przedstawicielkę wnioskodawców...

Poseł Joanna Schmidt (N):

Jeżeli można, to odniosę się od razu do pierwszej i drugiej poprawki, bo dotyczą tych samych kwestii. Nie wiem, czy to formalnie...

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Bardzo proszę. Głosować będziemy osobno.

Poseł Joanna Schmidt (N):

W art. 1, w pierwszej poprawce i w drugiej... Proponujemy, aby nadać brzmienie tym artykułom, dopisując „i niepublicznych", czyli propozycja jest taka, aby działania projakościowe zaproponowane przez posłów PiS dotyczyły zarówno uczelni publicznych, jak i niepublicznych.

Panie pośle, tu chciałabym się odnieść do pana dzisiejszej wypowiedzi z mównicy, kiedy pan podkreślał, że absolutnie PiS nie dzieli uczelni na te lepsze i gorsze. W drugim zdaniu pan zaprzecza od razu, mówiąc, że w przypadku, gdy – hipotetyczna sytuacja – najlepsze są uczelnie publiczne, zajmując pierwsze i drugie miejsce, trzecia jest niepubliczna, czwarta znowu publiczna, piąta niepubliczna, to jednak dzielicie je na lepsze i gorsze, bo uczelnia niepubliczna, mając wyższą pozycję w rankingach, nie będzie mogła mieć dodatkowych środków na finansowanie działań projakościowych, mimo że studenci, mając wolny wybór, takiego wyboru dokonają.

Apeluję do posłów PiS, aby nie odrzucali działań projakościowych – podkreślam – dla najlepszych uczelni niepublicznych, które utrzymują się z własnych środków, podejmują działania naukowe i projakościowe. Pozwólmy rozwijać się zarówno jednym, jak i drugim

uczelniom, nie dzieląc ich sztucznie, bo na tym polega konkurencja, która tylko doda skrzydeł jednym i drugim uczelniom, i pozwoli wyrwać nasze uczelnie z takiego jakby marazmu, gdzie w rankingach jesteśmy w piątej setce na świecie. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Poproszę o stanowisko rządu wobec tej poprawki. Pani minister, proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Teresa Czerwińska:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, chcę powiedzieć przede wszystkim, że cały czas co do zasady bardzo wyraźnie popieramy projekt zgłoszony przez klub PiS.

Natomiast poprawka zgłoszona przez panią poseł, zresztą w sposób niepoprawny... Z tego, co zdążyłam się zorientować przed posiedzeniem, tam nastąpił jakiś błąd w tej poprawce. Myślę, że ona jest nieprzemyślana. Myślę też, że naprędce przygotowana.

Poza tym chcę powiedzieć, że te dotacje, które otrzymują uczelnie niepubliczne, mają związek przede wszystkim z dofinansowywaniem pomocy socjalnej dla studentów i doktorantów, jak i również są zadania projakościowe dla 30% najlepszych doktorantów. Są to środki na oznaczony cel, które muszą być wydatkowane w sposób bardzo określony. Natomiast jeśli chodzi o uczelnie publiczne, mamy kontrolę nad gospodarką finansową tych uczelni i tutaj zwiększenie takiej dotacji na działania projakościowe wydaje się całkowicie naturalne, więc nie popieralibyśmy tutaj tej poprawki.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Oczywiście, warto zaznaczyć, że uczelnie niepubliczne nie mogą ani złotówki wydać na nic innego jak tylko na rozwój uczelni, bo takie są przepisy, więc tutaj też przecież mamy kontrolę nad ich finansami, bo nie mogą one nigdzie wypływać, chyba że mamy do czynienia z przestępstwem.

Ewentualnie głos za, głos przeciw. Najpierw Biuro Legislacyjne. Bardzo proszę.

Legislator Maria Iwaszkiewicz:

Chciałybyśmy zaproponować, aby poprawkę pierwszą, która składa się z lit. a) i lit. b)... Pani poseł mówiła co prawda o dwóch poprawkach, ale to jest jedna koncepcja, więc – oczywiście – to należy przegłosować łącznie.

Proponujemy ponadto, aby tę poprawkę pierwszą przegłosować z poprawką nr 4 i z poprawką nr 6, która mówi o wejściu ustawy w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Chcemy tutaj sprostować numer artykułu, do którego państwo posłowie się odwołują, bo to nie jest art. 8, tylko art. 9, ponieważ państwo prawdopodobnie odnosili się do druku, a nie do numeracji ze sprawozdania.

Chciałyśmy jeszcze zaznaczyć, że w razie przyjęcia tych trzech poprawek w ustawie pozostanie przepis właśnie art. 8, który utrzymuje w mocy dotychczasowe rozporządzenie – wydane na podstawie art. 96a – do 30 czerwca 2017 r. W razie przyjęcia tych trzech poprawek zostałby więc art. 8. On byłby niespójny z resztą przepisów ustawy i z koncepcją, którą państwo proponują. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Nie ma głosów? Bardzo proszę, pan poseł Bernacki.

Poseł Włodzimierz Bernacki (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Na ten temat dyskutowaliśmy na posiedzeniu dwa dni temu, jak również na posiedzeniu plenarnym. Tutaj zarówno stanowisko klubu Nowoczesna, jak i stanowisko Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość jest jasne i klarowne. W związku z tym uznaję, że stanowisko to w imieniu klubu zostało już naprawdę bardzo mocno wyartykułowane. Z całą pewnością nie zawierało ono uznania szkół niepublicznych za szkoły, które z samego tytułu i ich charakteru byłyby szkołami złymi, niedobrymi, źle kształcącymi. Takich słów nikt z naszego klubu nie wypowiedział. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Nie słowa, ale czyny – jak to się mówi – decydują o ocenie ostatecznej naszych działań.

Jeśli nie ma więcej głosów, to w takim razie rozumiem, że głosujemy nad poprawkami pierwszą, drugą, czwartą i szóstą.

Legislator Maria Iwaszkiewicz:

Poprawki pierwszą, czwartą i szóstą.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Odniosłem się do tego, co pani proponowała w swojej wypowiedzi, że jeśli chodzi o pierwszą i drugą, głosujemy łącznie. Pani mecenas użyła takiej formuły. Jeśli nie, to – oczywiście, chciałem głosować rozłącznie – odwołuję się... Proszę sprawdzić w protokole.

W takim razie głosujemy nad pierwszą, czwartą i szóstą.

Legislator Maria Iwaszkiewicz:

Pierwsza, czwarta i szósta. Tak.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę nie wchodzić mi w słowo. Bardzo proszę.

Głosujemy więc nad pierwszą, czwartą i szóstą łącznie.

Kto jest za przyjęciem poprawek pierwszej, czwartej i szóstej? Proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

9 głosów za, 20 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Był 1 głos wstrzymujący się – z tego, co widziałem – pana posła... Dziękuję.

Poprawka nr 2. Pani poseł, bardzo proszę. Chce pani jeszcze uzasadniać czy nie?

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15):

Poprawka nr 2 to jest akurat klubu Kukiz'15.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

A, bardzo proszę.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15):

Ta poprawka ma na celu przede wszystkim zwiększenie liczby beneficjentów, czyli uczelni, które będą korzystać z dotacji projakościowej, i doprecyzowanie kryteriów przyznawania tejże dotacji. W tym przypadku chodzi nam przede wszystkim o to, żeby zwiększyć także dostępność tych środków. Na mniejsze ośrodki naukowe, nie tylko te wiodące, które i tak dostają z tytułu algorytmu, wprowadzanego od 1 stycznia 2017 r., zwiększoną dotację.

Dlatego też proponujemy, aby w zmienianym art. 96a pkt 3 wprowadzić inne kryteria przyznawania dotacji projakościowej – obniżyć do 90% punktów wynik matury oraz powiększyć grono osób, które uzyskują odpowiedni wynik z matury, czyli 80% w szczególnych przypadkach, kiedy liczba tych osób jest niewielka.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Stanowisko rządu. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MNiSW Teresa Czerwińska:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, podtrzymujemy stanowisko zaproponowane przez pana posła sprawozdawcę, czyli jesteśmy przeciw tej poprawce.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Jakiś głos jeszcze? Bardzo proszę, pan poseł Bernacki.

Poseł Włodzimierz Bernacki (PiS):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, chciałem przedstawić dane dotyczące właśnie tych liczb, o których tutaj mowa. W sytuacji, kiedy bierzemy pod uwagę zdających maturę rozszerzoną z danych przedmiotów i weźmiemy pod uwagę 85% punktów, wtedy mamy liczbę 28 250, natomiast jeśli wziąć pod uwagę liczbę maturzystów z wynikiem 80% punktów, to jest to 45 178.

Biorąc właśnie te dane pod uwagę, trzeba również stwierdzić, że – w związku z tak znaczącym skokiem – dotacja projakościowa w sytuacji przyjęcia tej dolnej granicy na poziomie 80% punktów będzie na tyle skromna, że tak naprawdę po prostu straci swoje zasadnicze znaczenie.

Dlatego że wnioskuję o odrzucenie tej poprawki. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Tak? Bardzo proszę, pan poseł wnioskodawca.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15):

Jeśli można, to szybko przeliczyłem. Przy propozycji, która... Uzyskaliśmy informację, jaka będzie wielkość tej dotacji projakościowej. Około 80 mln zł. Z tego wynika, że na każdego studenta, który zostałby uwzględniony przy tej naszej propozycji... Dane podał nam pan profesor Bernacki. Przypadałoby 1,8 tys. zł dotacji projakościowej na studenta. Nie jest to mało, więc uważam, że jest to całkowicie uzasadnione. Nie będzie to rozproszenie środków.

Chciałem przypomnieć jeszcze jedną rzecz, że w naszej poprawce zwracamy uwagę na konieczność dostosowania przedmiotu zdawanego na maturze z kierunkiem studiów. Często bowiem zdarza się tak, że studenci na maturze wybierają przedmiot, z którego uzyskują bardzo wysokie oceny, a nie zawsze on jest kompatybilny z kierunkiem studiów.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. W takim razie głosujemy nad poprawką nr 2.

Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał?

Proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

10 głosów za, 18 przeciw, nikt się nie wstrzymał tym razem.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Poprawka nr 3. Pani poseł, dwa słowa wyjaśnienia. Skreślamy art. 3.

Poseł Joanna Schmidt (N):

Tak. Panie przewodniczący, szanowna Komisjo, poprawki nr 3 i poprawka nr 5 dotyczą tej samej kwestii, mianowicie komisji do spraw pożyczek dla studentów. Analogicznie, skreślając art. 7 w poprawce nr 5...

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Ale proszę o nierozmawianie. Naprawdę. Część z państwa pracuje w podkomisji. Pewnie jest zmęczona. Tym bardziej proszę oszczędzać nas wszystkich. Bardzo proszę.

Poseł Joanna Schmidt (N):

W poprawce... Klub Nowoczesna jest przeciwny likwidacji komisji do spraw pożyczek dla studentów. Uważamy, że jest to w jakiejś mierze kontrola społeczna, która jest potrzebna, aby mieć poczucie sprawiedliwości społecznej. W tej komisji zasiadają osoby spoza ministerstwa, przedstawiciele studentów i w ogóle środowiska akademickiego. Tendencja PiS do centralizacji władzy, do jednoręcznego sterowania jest bardzo mocna, stąd uważamy, że taka komisja w przypadku akurat pożyczek dla studentów, gdzie jest reprezentacja środowiska akademickiego, jak najbardziej ma swoje zastosowanie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę panią minister o stanowisko rządu.

Podsekretarz stanu w MNiSW Teresa Czerwińska:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, jesteśmy za odrzuceniem tej poprawki.

Natomiast chciałabym tylko powiedzieć kilka słów, ponieważ likwidacja... Po pierwsze, to nie jest komisja do spraw kredytów i pożyczek. To jest komisja, która ma rolę opiniodawczą w przypadku umarzania kredytów czy pożyczek, w części czy całości.

Chcę powiedzieć, że ta komisja właściwie pracuje w całkowitej symbiozie z Departamentem Budżetu i Finansów, który wspiera wnioski, opracowuje, przygotowuje całko-

wicie do komisji. Tak naprawdę można powiedzieć, że ten cały ciężar pracy – zarówno administracyjnej, jak i pozostałej – jest po stronie ministerstwa. W związku z tym zarzuty o centralizację, o brak kontroli społecznej są kompletnie dla mnie niezrozumiałe.

Plus do tego, jeśli chodzi o obradowanie, o czym na pewno państwo wiedzą, komisja potrzebuje kworum. Bardzo często mamy trudności z zebraniem kworum. W związku z tym te wnioski o umorzenie po prostu bardzo długo zalegają w urzędzie.

W związku z tym bardzo proszę o odrzucenie tej poprawki.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pan profesor Włodzimierz Bernacki.

Poseł Włodzimierz Bernacki (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Wysoka Komisjo, wydaje się, że właśnie ta zmiana, która dokona się za sprawą skreślenia art. 3 i art. 7, jest zmianą zmierzającą w kierunku likwidacji etatyzmu tak naprawdę, ponieważ i tak organem podejmującym decyzję w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego jest właśnie minister. Jak powiedziała pani minister, komisja jest tylko komisją doradczą, opiniotwórczą.

Dlatego też wnoszę o odrzucenie poprawek zgłoszonych przez klub Nowoczesna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Biuro Legislacyjne, czy głosujemy łącznie – te dwie – czy osobno?

Legislator Maria Iwaszkiewicz:

Poprawki nr 3 i 5 należy przegłosować łącznie.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo za tę szybką odpowiedź. W takim razie głosujemy.

Kto jest za przyjęciem tych poprawek? Proszę o podniesienie ręki. Kto jest przeciw? Bardzo proszę. Czy ktoś się wstrzymał?

Proszę o wynik. Dość przewidywalny.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

10 głosów za, 22 przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. W takim razie pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy.

Czy pan poseł Włodzimierz Bernacki zgodzi się być posłem sprawozdawcą?

Poseł Włodzimierz Bernacki (PiS):

Dziękuję. Panie przewodniczący, będę zaszczycony.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Miło mi bardzo.

W takim razie poseł sprawozdawca, jak rozumiem, bez sprzeciwu został wybrany.

Mam prośbę do pani przewodniczącej podkomisji. Pani przewodnicząca Marzena Machałek, mam prośbę, żeby pani – ze względu na pracowników Sejmu i naszego drogiego sekretariatu Komisji – nie przeciągała dzisiaj zbyt długo pracy w noc, jeśli to możliwe.

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie. Stwierdzam, że porządek dzienny został wyczerpany.

Poseł Marzena Machałek (PiS):

Panie przewodniczący, proszę się zwrócić do posłów, żeby nie przeciągali. Ja nie przeciągam.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Zamykam posiedzenie. Dziękuję, pani minister.